

Predhovor	5
PRVÁ ČASŤ: Teoreticko-metodologické problémy školskej psychológie	
I. Pojem a predmet školskej psychológie	11
1. Náčrt vzniku a vývoja školskej psychológie	11
a) Vývoj školskej psychológie v Československu	16
II. Súčasný stav a niektoré novšie smery v rozvoji školskej psychológie	22
III. Pojem, predmet, obsah a úlohy školskej psychológie v podmienkach socialistickej spoločnosti	30
1. Pojem a predmet školskej psychológie	30
2. Obsah a úlohy školskej psychológie	35
3. K súčasnému stavu rozvoja školskej psychológie v ZSSR	40
IV. Vzťah školskej psychológie k pedagogike. Jej miesto v systéme psychologických vied	45
1. Vzťah medzi školskou psychológiou a pedagogikou	46
2. Miesto školskej psychológie v systéme psychologických vied	49
a) Vzťah školskej psychológie k pedagogickej psychológii	49
b) Vzťah školskej psychológie k poradenskej psychológii	52
c) Vzťah školskej psychológie k psychológii práce	54
d) Vzájomný vzťah školskej a klinickej psychológie	55
e) Vzťah školskej psychológie k niektorým ďalším psychologickým disciplínam, resp. k niektorým príbuzným vedným odborom	58
V. Metódy školskej psychológie	62
VI. Školská psychológia, jej význam v profesionalizácii psychologického vzdelávania	68
DRUHÁ ČASŤ: Všeobecné otázky školskej psychológie	
VII. Postavenie žiaka v škole	73
1. Nová pozícia a sociálna rola žiaka v socialistickej škole	76
VIII. Vzdelávacie a školský vývin žiaka ako súčasť biodromálneho vývinu v procese permanentného vzdelávania	79
1. K teórii vzdelávacieho a školského vývinu	79
2. Pokus o vymedzenie charakteru a obsahu vzdelávacieho a školského vývinu	80
3. Učiteľnosť a rozumové schopnosti. Ich význam v celkovom rozvoji žiaka	84
4. Vekové predpoklady školského a vzdelávacieho vývinu	87
5. Vzdelávanie ako celoživotný permanentný proces a niektoré psychologické otázky samoučenia	96
6. Psychologické otázky zaškoľovania a posudzovania školskej zrelosti detí	101
7. Problém prechodu žiakov z nižšieho stupňa školy na vyšší stupeň z hľadiska školskej psychológie	109

IX. Učebná činnosť, učebné možnosti a učebný výkon žiaka	119
1. Učebná činnosť ako zdroj rozvoja osobnosti žiaka	119
2. Učebné možnosti žiaka a ich diagnostikovanie	125
3. Učebná výkonnosť, školská úspešnosť a neúspešnosť žiakov	142
a) Učebná výkonnosť žiaka	142
b) Školská úspešnosť a neúspešnosť žiakov ako výraz produktívnosti osobnostného rozvoja žiakov	145
c) Preťažovanie žiakov školskou prácou a jeho predchádzanie	148
X. Aktuálne sociálnopsychologické problémy školy	152
1. Vzťah medzi učiteľom a žiakom	153
2. Žiak a školská trieda	158
a) Štruktúra školskej triedy ako malej sociálnej skupiny	160
b) Niektoré činitele ovplyvňujúce status žiaka v školskej triede	162
c) Pôsobenie školskej triedy na žiaka	166
3. Žiak a školská dochádzka	167
4. Sociálnopsychologická atmosféra školy	169
XI. Možnosť nepriameho a priameho uplatňovania psychológie v školskej praxi	172
1. Novšie smery nepriameho uplatňovania psychológie v pedagogickej praxi škôl	172
2. Aktuálne otázky priameho uplatňovania psychológie v škole prostredníctvom psychologической praxe	176
3. Niektoré špecifické charakteristiky a riziká pracovnej činnosti psychológa v škole	179
TRETIA ČASŤ: Školská psychológia ako profesia	
Úvod	185
XII. Analýza funkcií školy ako systému	187
XIII. Funkcie školského psychológa odvodené od funkcií školy	191
XIV. Sekvenčný model činnosti školského psychológa a jeho pracovná náplň	196
XV. Identifikácia problémov žiakov v učení	201
1. Identifikácia žiakov s ťažkosťami v učení	202
2. Identifikácia tvorivých, nadaných a talentovaných žiakov	208
3. Osobitosti, princípy a východiská psychodiagnostiky školského psychológa	212
4. Poznávanie možností v oblasti regulácie, pozornosti a vôle	217
XVI. Identifikácia problémov v správaní žiakov	220
1. Metódy na identifikovanie žiakov s problémami v správaní	223
XVII. Identifikácia žiakov s problémami v profesiovej orientácii	225
1. Zrelosť pre voľbu školy a povolania	225
2. Meranie zrelosti pre voľbu povolania	228
XVIII. Identifikácia ostatných problémov školy ako systému z hľadiska školskej psychológie	234
1. Identifikácia dysfunkčných prvkov vo vyučovaní a výchove	234
2. Pokus o analýzu učebníc, študijných i pracovných materiálov a učebných pomôcok z hľadiska práce školského psychológa	238
3. Identifikácia problémov vyskytujúcich sa v mimoškolskom čase žiaka	240
4. Rodina a rodičia ako predmet záujmu školského psychológa	243
5. Riadenie a organizácia výchovy a vyučovania školským psychológom	245
XIX. Riešenie, odstraňovanie a minimalizovanie problémov žiakov	250
A. Teoreticko-praktické východiská menenia a ovplyvňovania osobnosti školskou psychológiou	250

B. Metódy menenia osobnosti	252
1. Náhodné, živelné, všeobecné pôsobenie na človeka jeho prostre- dím, činiteľmi	253
2. Rady a odporúčania	253
3. Aktívne metódy persuázie	254
4. Dohody	255
5. Sebainštrukčné programy	257
6. Programy na rozvoj psychických funkcií	259
7. Sústreďenie	260
8. Hospitalizácia a medikamenty	261
XX. Odstraňovanie ťažkostí v učení	263
A. Všeobecný prehľad	263
B. Základné opatrenia a prostriedky na odstraňovanie ťažkostí v učení	268
1. Priame zásahy do vyučovacieho procesu	268
2. Zásahy a opatrenia týkajúce sa spôsobov učenia a prípravy na vyučovanie	268
3. Rozvoj motivácie k učeniu	269
4. Presadzovanie a podpora rozvíjajúceho vyučovania a výchovy .	273
5. Ucelené programy rozvoja motivácie žiakov k učeniu	277
6. Odstraňovanie nepozornosti	289
XXI. Odstraňovanie najčastejších ťažkostí v správaní žiakov	293
A. Najčastejšie poruchy správania žiakov a ich odstraňovanie . . .	294
B. Zásady a princípy zmien správania osobnosti	309
1. Posilňovanie existujúceho správania	313
2. Vytvorenie nového správania	315
3. Zastavenie nežiadúceho správania (minimalizácia nežiadúcej činnosti)	317
4. Modifikovanie emocionálneho správania	318
5. Prehľad a opis metód osobnostných zmien	319
XXII. Odstraňovanie problémov v profesiovej orientácii	328
A. Metódy používané pri problémoch v profesiovej orientácii žiakov	328
B. Niektoré špecifické programy na zlepšenie voľby školy a po- volania	331
Literatúra	339
Resumé	349